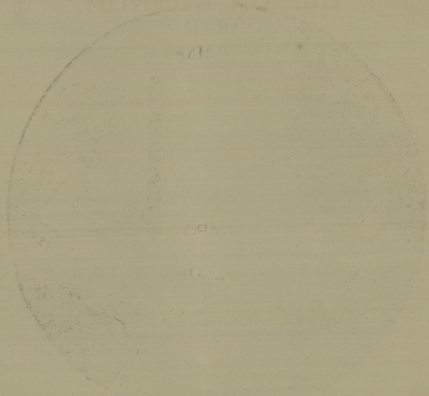

Ω Δ Ε Ι Ο Ν
Α Θ Η Ν Ω Ν

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

1871

ΣΥΜΦΩΝΙΚΑΙ — ΛΑΪΚΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Γ. Ν. ΝΑΖΟΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

Τρίτην 23 Δεκεμβρίου 1930 ὥραν 6.30 μ. μ. ἀκριβῶς

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΗΣ

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΤΟΥ

ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1893-1930

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΔΗΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΛΙΣΤ

BRON. HUBERMAN

Βιολίον

*Μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Συναυλίας ἡ εἴσοδος ἐπιτρέπεται
μόνον κατὰ τὰ διαλείμματα.*

ΤΥΠΟΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ — Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ — 5791

Τὴν Κυριακὴν 21 Δεκεμβρίου, ὥραν 11 π. μ. ἡ ΓΕΝΙΚΗ ΔΟΚΙΜΗ

Τιμὴ ἀνάλυτικῆ προγράμματος Δρ. 5.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. **Κοντσέρτο** διὰ βιολίον καὶ ὀρχήστραν J. S. BACH
εἰς **La Elasson**

- I Allegro
II Andante
III Allegro assai

Ὁ κ. *Bronislawo Huberman* καὶ ἡ ὀρχήστρα.
(πρώτη ἐκτέλεσις)

2. **Κοντσέρτο** διὰ βιολίον καὶ ὀρχήστραν K. SZYMANOWSKI
ἔργον 35

Ὁ κ. *Br. Huberman* καὶ ἡ ὀρχήστρα.
(πρώτη ἐκτέλεσις)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. **Κοντσέρτο** διὰ βιολίον καὶ ὀρχήστραν J. BRAHMS

- I Allegro non troppo
II Adagio
III Allegro giocoso, ma non troppo

Ὁ κ. *Br. Huberman* καὶ ἡ ὀρχήστρα.

J. S. BACH

Κοντσέρτο διά βιολί εις Λα Ελ.

Ὁ Ἰω. Σεβ. Μπάχ ἔγραψε τρία κοντσέρτα διά βιολί: τὸ εἰς Μι, εἰς Λα καὶ εἰς Ρε Ελ. Καὶ τὰ τρία ἀκολουθοῦν τὰ ὑπὸ τοῦ **Βι-βάλντι** δημιουργηθέντα πρότυπα. Τὰ κοντσέρτα ταῦτα, παρ' ὄλην τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν των καὶ τὴν ἑλλειψιν πολλῶν ἀξιολόγων συνθέσεων διά βιολί καὶ ὀρχήστραν, δὲν ἔχουν μέχρι σήμερον διαδοθεῖ ὅσον θὰ ἔπρεπε, καὶ τοῦτο λόγῳ τοῦ ἀντιστοιτικῶν των ὕφους καὶ τῆς ἰδιοτύπου συνοδείας - εἶδος cembalo - τῆς περιόδου ἐκείνης. Ἄλλοι λόγοι εἶνε ἐπίσης ὅτι ἡ μορφή των παρομοίων συνθέσεων ἔχει πλέον γίνεи ξένη πρὸς ἡμᾶς, εἶνε συνεπῶς ζήτημα μόνον συνηθείας, ἔφ' ὅσον ὁ παλαιὸς τύπος τοῦ κοντσέρτου εἶνε σαφέστερος καὶ εὐληπτότερος τοῦ συγχρόνου.

Ἐπὶ τῶν παλαιῶν τούτων προτύπων γραμμῆμενον καὶ τὸ **Κοντσέρτο εἰς Λα Ελ.** διακρίνεται διὰ τὸν ἀποφασιστικὸν χαρακτῆρα τοῦ μεσαίου μέρους, σπανίως συναντωμένου εἰς Adagio καὶ διὰ τὴν ἐνεργητικότητα τῆς μουσικῆς ἰδέας τῶν Tutti.

KAROL SZYMANOWSKI

Κοντσέρτο διά βιολί

Ὁ Κάρολος Συμανόφσκι εἶνε ὁ σημαντικότερος ἀντιπρόσωπος τῆς συγχρόνου γενεᾶς τῶν Πολωνῶν συνθετῶν. Ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1882 εἰς Τιμοσόβια (Κιέβου). Τὰ πρῶτα του ἔργα: **Πρελούντια**, ἔργον 1 καὶ **Τέσσερα Τραγούδια**, ἔργ. 2, ἀνάγονται εἰς τὸ ἔτος 1901. Ἐποχὴν καθ' ἣν δὲν εἶχε εἰσέτι περατώσει τὰς σπουδὰς του. Τὰ Πρελούντια δεῖχον ἤδη ἀξιοσημεῖοτον δεξιότητα εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ κλειδοκυμβάλου κατὰ τρόπον τὸν ὅποιον οὐδεὶς Πολωνὸς συνθέτης εἶχεν ἐπιτύχει μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἀργότερον ὁ Συμανόφσκι μετέβη εἰς Βερολίνον, ὅπου συνέθεσε κατὰ τὸ ἔτος 1907 τὰ **12 Τραγούδια**, ἔργον 17, διὰ τῶν ὁποίων διὰ πρώτην φοράν διαφαίνεται σαφῶς ἡ ἀτομικότης του. Τὸ 1909 ἔγραψε τὸ πρῶτον του μεγάλου ἔργου δι' ὀρχήστραν, τὴν εἰσαγωγὴν διὰ τὴν «Πενθεσίλειαν», ὀλίγον κατόπιν τὴν μεγάλην συμφωνίαν ἔργ. 18, τὸ 1912 τὸ πρῶτον του μελόδραμα «Hagith», τὸ ὅποιον ἐξετελέσθη δέκα ἔτη ἀργό-

τερον ἐν Βαρσοβία καὶ εἶτα ἐν Γερμανίᾳ. Ἐξαιρετικὰ γόνιμος ἐπήρξεν ὁ Σιμανόβσκι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914. Ἐκτοτε χρονολογεῖται σειρά διεθνoῦς φήμης ἔργων, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ περιφημὸν Κοντσέρτο διὰ βιολί, ἔργον 35, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε μεγάλον θαυμασιὸν κατὰ τὰς διεθνεῖς μουσικὰς ἐορτὰς τῆς Πράγας, κατὰ τὸ ἔτος 1924

Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐγράφη ὅτι εἶνε ρομαντικόν, ἀλλὰ μὲ ἀριστοκρατικὴν χάριτα, ἢ ὁποία σώζει ἐκ τῆς κοινοτοπίας καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀσθενεστέραις ἰδέαις τῆς συνθέσεως. Τὸ κοντσέρτο εἶνε ἐπίσης πλούσιον εἰς χρώματα, καὶ εἰς μελωδικότητα, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου τοῦ κάθους του εἶνε μετρομηένον. Στιγμῆς χιουμοριστικῆς δὲν λείπουν ἐπίσης ἀπὸ τὴν σύνθεσιν αὐτήν, ἢ τεχνοτροπία τῆς ὁποίας εἶνε ἐπιρρασαμένη ἀπὸ τὴν τοῦ Στραβίνσκι, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀρμονικοὺς συνδυασμούς.

Ἐ Σιμανόβσκι μεταξὺ τῶν τελευταίων συνθέσεων τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ καταλέξωμεν τὸ κουαρτέτο ἐγχόρδων, ἔργ. 37 καὶ τὸ μελόδραμα «Βασίλειος Ρογίηρος», εἶνε σήμερον διεθνῶς γνωστὸς καὶ ἀνεγνωρισμένος διδάσκαλος, οὗτινος τὰ ἔργα περιλαμβάνονται συχνότατα εἰς τὰ προγράμματα τῶν συναλιῶν. Τὰ τελευταῖα ἔτη ζῆ ἐν Βαρσοβίᾳ ὡς συνθέτης καὶ ὡς καθηγητῆς τῆς δεξιότητος εἰς τὸ Ὄρειον τῆς πόλεως ταύτης.

JOH. BRAHMS

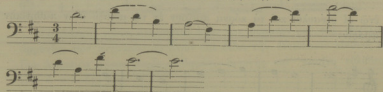
Κοντσέρτο διὰ βιολί, ἔργον 77

Τὸ Κοντσέρτο διὰ βιολί, ἔργον 77, τοῦ Μπραῦς, ἐγράφη εἰς Pörlschach κατὰ τὸ ἔτος 1878. Ὅπως τὸ πρῶτον Κοντσέρτο διὰ πιάνο εἰς *Pe* ἔλ. οὕτω καὶ τὸ ἔργον τοῦτο φηνομάσθη συμφωνία μὲ obligato—solo, καὶ δικαίως, ἐφ' ὅσον ὁ Μπραῦς ὄχι μόνον ἔδωκε ἔντονον συμφωνικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὴν μεταξὺ τοῦ ὄργάνου—σόλο καὶ τῆς ὀρχήστρας ἐνότητά ἔκαμε πολὺ πλέον στενωτέραν ἐκείνης, ἣς δείγμα εἶχε δώσει διὰ τοῦ κοντσέρτου, ἔργον 15. Ὁ Μπραῦς ἔκαμεν ἐπίσης ἐν βῆμα ἐπὶ τὰ πρόσω εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Μότσαρτ καὶ τοῦ Μπετόβεν δημιουργηθέντα τύπον τοῦ κοντσέρτου, ὅστι χωρὶς νὰ κλονίσῃ τὴν δεσπόζουσαν θέσιν τοῦ ὄργάνου—σόλο, ἠῆξῃσεν ἐξ ἴσου τὸ καλλιτεχνικὸν ἐνδιαφέρον τῆς συνοδευούσης ὀρχήστρας. Τὰ tutti τῶν ὄργάνων δὲν παίζουν ὅπως εἰς τὰ παλαιότερα καὶ νεώτερα κοντσέρτα δεξιότητις, κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἀναπαύσεως τοῦ δεξιότητου, ἄνευ ἐνδιαφέροντος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μουσικῆν, ἀλλ' ἀντιθέτως προκαλοῦν τὴν προσοχὴν μας μετὰ διάφορα μικρὰ μουσικὰ ἐπεισόδια καὶ συνδυασμούς, οἱ ὁποῖοι μᾶς δείχνουν ὅτι

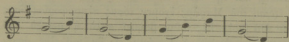
ὑπεράνω τοῦ ἔργου ὑπάρχει μία ἀνωτέρα θέλησις τοῦ δημιουργοῦ. Τὸ βιολί, δεσπόζει βεβαίως πάντοτε καὶ διατηρεῖ τὰ δικαιώματά του, χωρὶς ὅμως νὰ μειώνη καὶ τὴν θέσιν τῶν ἄλλων ὀργάνων.

Ἐὰν οὐδενὸς ἔργου τοῦ Μπράμς ἔχομεν τόσας πληροφορίας ὅσας ἐπὶ τοῦ κοντσέρτου διὰ βιολί. Εἰς τοῦτο βοηθεῖ πολὺ ἡ μεταξὺ τοῦ συνθέτου καὶ τοῦ μεγάλου βιολιστοῦ Γιοάκιμ, εἰς ὃν καὶ εἶνε ἀφιερωμένον τὸ ἔργον, ἀλληλογραφία. Πρὸ χρόνου πολλοῦ ἄλλως τε ὁ Μπράμς ἐπιθύμει νὰ γράψῃ μίαν σύνθεσιν ἀνταξίαν τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου, ἀλλ' ἡ πρώτη του συμφωνία εἰς ἣν ἦτο ἀπορροφημένος τὸν ἠμπούδιεν εἰς τοῦτο. Διὰ τὴν πραγματοποιήσασιν τοῦ σχεδίου του ὁ Μπράμς δὲν ἀπέστερξεν νὰ ζητήσῃ συμβουλὰς τεχνικῆς φύσεως ἀπὸ τὸν Γιοάκιμ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκτενεῖς λεπτομερεῖς πληροφορίας μᾶς δίδει ὁ βιογράφος τοῦ μεγάλου βιολιστοῦ Ἀνδρέας Μόξερ. Μανθάνομεν ἐπίσης ὅτι ἀρχικῶς τὸ κοντσέρτο εἶχε τέσσαρα μέρη. Ἀργότερον ἤλλαξεν ὁ Μπράμς ἐντελῶς τὸ Adagio καὶ παρέλειψε τὸ *σκέριτσο*. Ὁ Γιοάκιμ συμπαρέλαβε τὸ κοντσέρτο τοῦτο διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν του περιοδείαν καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀπριλίου 1879, ἀφ' οὗ τὸ εἶχε παιξῆι ἤδη εἰς Λειψίαν, Βιέννην, Βουδαπέστην, Κολωνίαν καὶ Λονδίνον, γράφει εἰς τὸν Μπράμς: «Τώρα μοῦ ἀρέσει τὸ κομμάτι, ἰδίως τὸ πρῶτον μέρος, ὁλοὲν περισσότερον. Τῆς δύο τελευταῖες φορῆς τὸ ἔπαιξα ἐντελῶς ἀπὸ ἔξω. Τὸ ὅτι ἓνα κομμάτι σόλο ἐμπῆκε δύο φορῆς συνεχῶς εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν συμφωνικῶν κοντσέρτων (τοῦ Λονδίνου), αὐτὸ θὰ παραμείνῃ μοναδικὸν διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑταιρίας, διότι ἕως τώρα μόνον μὲ τὸ κοντσέρτο εἰς *σολ εἰλ* τοῦ Μένδελσον, παιγμένον ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐν χειρογράφῳ, εἶχε συμβεῖ κατὰ παρόμοιον».

Ἄφ' ἑτέρου, κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ὁ διάσημος Ἀδουτριακὸς μουσικωρικτὸς καὶ αἰσθητικὸς Χάνσλις, ἔγραφε τὰ ἔξῃς διὰ τὸ κοντσέρτο: «Εἶνε τεμάχιον ὑπερόχου καὶ ἀνυπερβλήτου τέχνης, ἀλλ' ἐμπνεύσεως ὀλίγον τι ξηρᾶς καὶ μὲ τὰ πτερά τῆς φαντασίας ὀλίγον τι συγκρατημένα». Αὐτὸς ἐπίσης εὐφώνηεν ὅτι τὸ Allegro τοῦ κοντσέρτου ἐνθυμῆται ὀλίγον τὸ πρῶτον θέμα τῆς «Ἡρωικῆς» τοῦ Μπετόβεν. Ἡ ρυθμικὴ εἰκὼν εἶνε ἡ αὐτή, ὀλίγον τι παρηλλαγμένη:

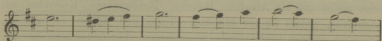

Κάποιο ελαφρὸν μουσικὸν σκηنيκὸν ἔργον τοῦ δωδεκαετοῦς Μότσαρτ, (*Βασιανὸς καὶ Βασιανῆ*) ἀρχίζει:

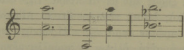

Ἐδῶ ἡ ὁμοιότης μετὰ τὴν φράσιν τοῦ Μπετόβεν εἶνε ἀκόμη καταπληκτικωτέρα· τὰ δύο θέματα θὰ ἦσαν ἀπολύτως ὅμοια ἐὰν οἱ τελευταῖοι φθόγγοι δὲν διέφεραν. Καὶ ὅμως ὁ Μπετόβεν οὐδέποτε εἶχε λάβει γνῶσιν τοῦ «*Βασιανοῦ καὶ Βασιανῆς*».

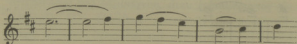
Εἰς τὸ κοντσέρτο διὰ βιολι τοῦ Μπαῦς τὸ θέμα ἐμφανίζουσι ἅπασι τὰ κόρνα, καὶ μάλιστα μέσα σὲ ὀλόκληρον τὴν ὀρχήστραν κατὰ τὸ μεγάλο tutti. Εἶνε τὸ μόνον ἡρωϊκὸν σημεῖον τοῦ μέρους. Ἐπίσης, κατὰ τὴν ἀρχὴν τὰ κόρνα ἀφίνουσι εἰς τὰ βαθέα ἔγχωρδα ὄργανα καὶ τὰ φαγκόττα νὰ συνεχίσουσι τὴν φράσιν. Οἱ ὀξύφωνοι ἀποτελειώνουσι τὸ θέμα:

Σχεδὸν ὅλα αἱ ἐπικολουθοῦσαι πλάγαι καὶ ἐνδιάμεσοι μουσικαὶ ἰδέαι ἐκπορεύονται ἐκ τοῦ κυρίου θέματος καὶ τοῦ συμπληρωματικοῦ τούτου. Ἐν τούτοις ἓνα μικρὸν *unisono* εἰς ὀγδόας ἐπικρατεῖ μετ' ὀλίγον:

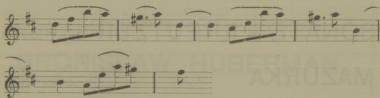
ἐνῶ οἱ ὀξύφωνοι καὶ τὰ κόρνα παίζουν ἐν τῷ μεταξύ μίαν παθητικὴν φράσιν:

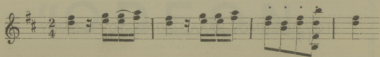
Ύστερα ἀπὸ ἓν γεμάτο ἐνεργητικότητα κύριον θέμα εἰς *ρε Ελ.*

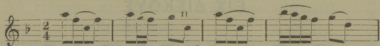
ἄρχεται μία τριανμιώδης περίοδος μὲ συνεχή δέκατα ἕκτα, ἐνῶ τὸ βιολί-σόλο ἀνεβαίνει συνεχῶς πρὸς τὴν δεξιέραν περιοχὴν καὶ γίνεται ὁ βασιλεὺς τῆς ὀρχήστρας. Τὰ ἀρπιάσματα καὶ καὶ τὰ γεμάτα χάριν μουσικά του παιχνίδια δεσπόζουν τοῦ συνόλου. Γενικῶς τὸ πρῶτον τοῦτου μέρους τοῦ κοντσέρτου τοῦ Μπραῦς βαδίζει ἐπὶ τοῦ προτύπου τοῦ κοντσέρτου τοῦ Μπετόβεν. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ πρῶτος χρησιμοποιεῖ κυρίως κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τὸ δεύτερον, τόσον ὑποβλητικὸν καὶ τόσον καλὰ διὰ τὸ βιολίον προσαρμοζόμενον θέμα:

Τὰ δέκατα ἕκτα ἐπὶ διτλῆς χορδῆς τὰ ὁποῖα συναντῶμεν εἰς τὸ μέρος τοῦτου, θὰ εὔρωμεν καὶ περαιτέρω εἰς κύριον θέμα τοῦ Finale.

τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ρυθμικοῦ του χαρακτηῖρος ὁμοιάζει πρὸς *σκέρισσο*: Ἐν μεσαίῳ τμήμα τοῦ ὁμοιάζει μὲ γεμάτο χιούμορ *rondo*, ὑπενθιμίζει μακρόθεν τὸ θέμα τοῦ *Adagio* τὸ ὁποῖον ἐκθέτει ὁ δεξιάνολος:

Τὸ *Adagio* τοῦτου ἀνυψοῦται πρὸς τὸν οὐρανὸν μὲ τὰς ἀγγελικὰς ἁρμονίας τῶν πνευστῶν ὀργάνων καὶ δίδει τὴν ἐντύπωσιν εἰκόνας τοῦ Fra Angelico' τόσον παιδική, ἀρελής, διαγωγῆς καὶ γεμάτη εὐλάβειαν εἶνε ἢ μελῳδία του.

Η ΠΙΣΤΟΤΕΡΑ ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

SONATE À KREUTZER BEETHOVEN

MAZURKA ZARZYCKY

ROMANCE ANDALUSA SARASATE

ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΟΥ ΤΟΥ ΒΙΟΛΙΟΥ

BRONISLAW HUBERMAN

ΕΙΣ ΔΙΣΚΟΥΣ

COLUMBIA

Ζητήσατε

τὸν διάσημον βιολονίσταν

BRONISLAW HUBERMAN

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΣΚΟΥΣ

“Ο ΔΕΟΝ,”

ο - 8737/4ο

Concert pour violon avec orchestre

(Tschaïkowsky) op. 35

AA 218206 α) Romance Andalouse (Sarasate)

β) Mazurka (Zarsycky)

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

SONATE A KREUTZER (BEETHOVEN)

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

	Γεν. Δοσιμῆς	Συμφωνικῆς
Θεωρεῖον Α'	Δρχ. 75.—	—.—
Πλατεῖα	» 60.—	150.—
Ἀμφιθέατρον Α'	» 60.—	150.—
Ἀμφιθέατρον Β'	» —.—	125.—
Ἐξώστης	» 40.—	90.—
Θεωρεῖον Α'	» 40.—	75.—
Ὑπερῶν	» 30.—	50.—

*Τὰ εἰσιτήρια πωλοῦνται εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν
καὶ εἰς τὸ Θέατρον «Ὀλύμπια».*

